

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

لسم کال، یوسلو لسمه گڼه د ۱۳۹۵ کال د زمري میاشت

زراعت. محرک خوبی برای رشد اقتصاد کشور

زمونر پیسې زمونر هویت

د افغانستان بانک جهت ترویج، حفظ و نگهداشت پول افغانی از طرق مختلف در تلاش است تا این وجیه ملی را بصورت درست انجام دهد، به تاریخ ۱۲ اسد سال روان تیم فوتبال د افغانستان بانک مسابقه دوستانه را با تیم فوتبال شرکت مخابراتی ام تی ان تحت عنوان (زمونر پیسې زمونر هویت) در غازی استدیوم راه اندازی نمود.

هدف این مسابقه چنان که از نامش پیداست ترویج پول افغانی و شناخت بهتر ارزش های ملی بود که خوشبختانه مسابقه دو مقابل یک به نفع تیم فوتبال د افغانستان بانک به پایان رسید.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور و داکتر جهانتاب ولیزار

سردیر: شفیق الله بارز

مدیر مسوول: یمه عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بابانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسوول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې گڼې مطالب

سرمقاله

په ننگرهار کې د پولي خدمتونو وړاندې کونکو...

معاون دوم د افغانستان بانک معرفی شد

له کورني تولیداتو څخه د ملاتړ لارې چارې

قرن ۲۱ قرن رشد اقتصاد قاره آسيا

چټکې اداینې: د تکنالوژۍ د وضعیت څرنگوالی

سنگاپور، چگونه به رونق اقتصادی دست یافت؟

زراعت، محرک خوبی برای رشد اقتصاد کشور

چگونگی ترانزیت در کشور های محاط به خشکه

د نړۍ اقتصادي خبرونه

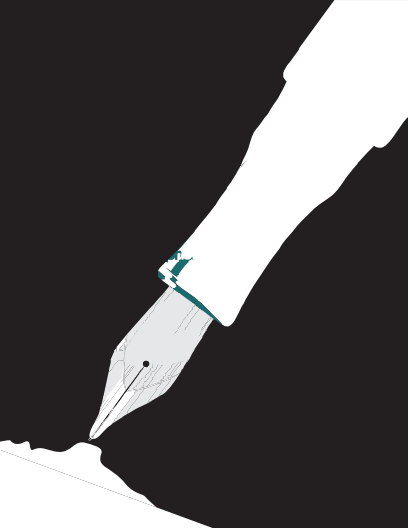
بانکوت های مندرس جمع آوری شده در کابل...

مختصری در مورد بیکاری و اثرات اجتماعی آن

د ځمکني ترانسپورت اقتصادي اهميت

د ايزي جټ (EasyJet) هوايي شرکت د هوسا...

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

استفاده از افغانی، سبب افزایش ارزش مبادله ای آن می گردد

استفاده از افغانی در داد و ستد و معاملات اقتصادی در هر گوشه و کنار کشور به تلاش همگانی، مردمی، جدی و پیگیر نیاز دارد که باید همه ما مانند دیگر ارزش های ملی طوریکه سایر ولایات کشور در این اواخر به آن پی برده اند، به آن ارج گذاشته و از آن در معاملات (خرید و فروش) استفاده نمائیم.

با در نظر داشت این موضوع استفاده از اسعار به نفع اقتصاد کشور نبوده و نیست. از اینکه افغانی مطابق ماده سی و سوم قانون د افغانستان بانک یگانه واحد پولی و قانونی کشور است، استفاده از آن نشاندهنده پیروی از قوانین کشور، قانونمندی و فرهنگ سالاری ما می باشد، پس مردم عزیز ما باید در داد و ستد با پول های خارجی نه گفته و از پول ملی که یگانه وسیله داد و ستد قانونی کشور است، استفاده نمایند. چون افغانستان یک کشور وارداتی است، بناءً به هر اندازه ای که تقاضا به افغانی زیاد باشد به همان اندازه روی ارزش آن تأثیر مثبت داشته و با آن می توان اسعار بیشتر خریداری و اجناس بیشتر وارد کرد و در قدرت خرید مردم نیز افزایش بعمل می آید که در نهایت به ثبات هر چه بیشتر سیستم پولی افغانستان و ثبات اقتصادی کشور کمک خواهد کرد. ■

په ننگرهار کې د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو د راپورونو سیستم په بشپړه توګه الیکټرونیکي شو

مرکز ستره بریا ګڼل کیږي. د یادو دفترونو د راپورونو د سیستم الیکټرونیک کول یوازې دا نه چې راپورونه په خپل وخت سیستم ته داخل او تر شننې لاندې نیول کیږي، بلکې د ډیجیټل او محرمیت په رامنځته کولو کې هم یو مثبت ګام دی. د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د شننې مرکز هڅه کوي ترڅو دغه پروسه ګړندی او د ټول هېواد په کچه یې نورو ولایتونو کې هم عملي کړي.

کې د نوموړو دفترونو د راپور ورکولو سیستم په الیکټرونیکي بڼه عیاروي. د دې هدف د ترلاسه کولو لپاره د یو ځانګړي سافټ ویئر څخه چې د دې مرکز په نوښت د معلوماتي ټکنالوژۍ لخوا رامنځته شوی ګټه اخیستل کیږي. د ختیځ زون اړوند ننگرهار ولایت کې تقریباً د 100 سلو په شاوخوا کې د پولي خدمتونو قانوني جواز لرونکي فعالیت کوي. د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د شننې مرکز د ختیځ زون د استازي له لوري ورته په دې برخه کې په دوامداره توګه تېرینګونه دایر او د ټولو یادو دفترونو د راپور ورکولو سیستم په الیکټرونیکي بڼه عیار شو چې دغه لاسته راوړنه د مالي معاملو او راپورونو د شننې

د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو د فعالیتونو د تنظیم مقرري د 4.5 او 4.6 بخش له مخې ټول د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي مکلف دي چې د سترو او شکمنو معاملو راپورونه په ټاکلي وخت په الیکټرونیکي او یا هم په هغه ځانګړو فورمو کې چې د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د شننې مرکز لخوا ترتیب شوي په میاشتي ډول یاد مرکز ته وسپاري. په همدې اساس د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د شننې مرکز د راپورونو په برخه کې د روڼوالي او محرمیت د تامین په موخه د نورو لاسته راوړنو ترڅنګ د هېواد په کچه د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو څخه د سترو راپورونو په ترلاسه کولو

معاون دوم د افغانستان بانک معرفی شد

دوم د افغانستان بانک، ضمن اظهار امتنان از اعتماد شورای محترم عالی و هیئت رهبری د افغانستان بانک نسبت به وی، تجدید تعهد نموده و اظهار داشت که مسوولیت های جدید کاری را با درایت کامل مدیریت نموده و در راستای ایجاد سیستم سالم و مصون اداری تلاش بیشتر بخرج خواهد داد.

در این محفل علاوه بر هیئت رهبری د افغانستان بانک روسای بانک های تجارتي و شماری از آمرین و معاونین شعبات مختلف د افغانستان بانک نیز اشتراک نموده بودند.

محترم محمد قسیم رحیمی سند لیسانس خود را در سال ۲۰۰۲ میلادی در بخش مدیریت تجارت از پوهنتون همدرد شهر کراچی پاکستان و سند ماستری خویش را در سال ۲۰۰۸ میلادی در بخش امور مالی و بانکداری از پوهنتون بین المللی اسلامی مالیزیا بدست آورده است. محترم رحیمی

سمت معاونیت دوم د افغانستان بانک توظیف نمود.

محترم رئیس گل د افغانستان بانک از معاون دوم خواست تا آنگونه که ایشان در سایر وظایف سپرده شده مؤثریت خود را به اثبات رسانیده، مسوولیت های جدید خویش را با پشت کار و مصمم تر از گذشته متقبل شده و با تلاش های متداوم در رشد هر چه بیشتر نظام بانکی کشور سهم خویش را به خوبی انجام دهد.

متعاقباً محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک ضمن آرزوی موفقیت برای محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک از او خواست تا به ادامه تلاش های همیشگی اش در راستای اداره جمعی سالم، طرح برنامه های سودمند و ارتقای طرفیت کاری کارمندان با پشت کار همیشگی عمل نماید.

در اخیر محترم محمد قسیم رحیمی معاون

محترم محمد قسیم رحیمی بتاريخ ۴ اسد ۱۳۹۵ طی محفل رسمی به حیث معاون دوم د افغانستان بانک معرفی شد.

محترم خلیل صدیق رئیس گل د افغانستان بانک در محفلی که به همین منظور در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک راه اندازی شده بود گفت که آقای رحیمی بر اساس پیشنهاد هیئت رهبری بانک و تأیید شورای محترم عالی د افغانستان بانک در سمت معاونیت دوم این بانک تقرر حاصل نموده است.

محترم صدیق افزود که هیئت رهبری د افغانستان بانک بر اساس تعهدی که در امر گزینش افراد شایسته دارد، آقای رحیمی را که پیشینه کارکرد دوازده ساله در د افغانستان بانک داشته، تحصیلات عالی را به سویه ماستری در رشته مرتبط به امور مالی و بانکی به اتمام رسانیده و در بخش های کلیدی این اداره نیز وظایف خویش را با کمال صداقت به پیش برده است به

وظیفه نموده است که به تعقیب آن به تاریخ 30/11/1391 بحیث سرپرست اداره ناظر گُل و متعاقباً بعد از نظر کمیته بررسی شورای عالی د افغانستان بانک بحیث ناظر گُل د افغانستان بانک، تعیین و توظیف شد. محترم محمد قسیم رحیمی بر اساس فیصله شماره ۳۹ مورخ ۲۳/۰۴/۱۳۹۵ شورای عالی د افغانستان بانک منحیث معاون دوم د افغانستان بانک توظیف شد.

گذاری مبادله اسعار د افغانستان بانک ارتقا نمود. محترم محمد قسیم رحیمی بعد از دریافت سند ماستری، بحیث معاون آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک گماشته شد که وظیفه خطیر و مهم نظارت از بانکهای تجارتي را بدوش داشت. متعاقباً هیئت محترم عامل با در نظر داشت تجارب مالی و بانکی ایشان، موصوف را بحیث آمر عمومی نظارت امور مالی توظیف نمود. محترم رحیمی کمتر از یک سال منحیث آمر عمومی خطرات د افغانستان بانک نیز اجرای

قبل از اجرای وظیفه در بانک مرکزی افغانستان، در سال ۲۰۰۳ میلادی منحیث مسئول مالی موسسه Action Against Hunger ایفای وظیفه نموده است. آقای رحیمی در سال 2004 میلادی کار خود را با د افغانستان بانک آغاز نموده و در شعبات مختلف د افغانستان بانک ایفای وظیفه نموده است. تقرر ایشان در بانک بحیث تحلیلگر مالی آمریت عملیات بازار صورت گرفته و بعداً حسب لزوم دید هیئت رهبری د افغانستان بانک بحیث مدیر نرخ و سرمایه

له کورني توليداتو څخه د ملاتړ لارې چارې

هر هېواد په دې هڅه کې دی، څو له اقتصادي او سیاسي اړخه قوي اوسي او وګړي یې خوشاله او آرام ژوند ولري. دولتونه هڅه کوي څو هېوادوالو ته امنیت، د کار او د ښوونې او روزنې زمینه، آرام ژوند او نورې اړینې آسانتیاوې رامنځته کړي، خو د پورتنیو موخو د ترلاسه کولو لپاره د نورو عواملو ترڅنګ یو قوي اقتصاد او د قوي اقتصاد لپاره قوي پالیسيو ته اړتیا ده چې یوه یې هم د کورني تولید څخه د ملاتړ پالیسي ده. کورنی تولید د یو هېواد اقتصادي وده په ګوته کوي او په هره کچه چې کورنی تولیدات پراختیا مومي، هېواد په هر اړخیز ډول بیاوړی کیږي.

مونږ دلته د ځینو هغو لارو چارو څخه په لنډ ډول یادونه کوو چې د کورنيو تولیدونکو د هڅونې او د کورني تولید پراختیا لامل ګرځي:

۱. د تعرفې وضع کول: ډیره هېوادونه د کورني تولیداتو څخه د ملاتړ په منظور په وارداتي توکو لوړه تعرفه وضع کوي، څو په دې توګه د وارداتي توکو بیه لوړ شي او ونشي کولای له کورني تولید سره سیالي وکړي، خو ځینې وخت د تعرفو لوړولو له لارې هم متوقعه پایلې نه ترلاسه کیږي او کېدای شي چې د تعرفې د لوړوالي په عکس العمل کې

صادرونکی هېواد د ډمپینګ عمل څخه ګټه پورته کړي او یا هم هغه تولیدونکو ته چې صادراتي توکي تولیدوي سبسایډي ورکړي څو له دې لارې صادراتو ته پراختیا ورکړي. په ځینو حالتونو کې د تعرفې لوړول یوازې د وارداتي جنس بیه لوړوي او په پایله کې یې د قیمت لوړوالی پر مصرفونکي عمل کيږي.

۲. وارداتي سهمیه: کله چې د تعرفو وضع کول او لوړول بیا هم ګټورې پایلې ونلري نو هېوادونه له وارداتي سهمیې څخه ګټه پورته کوي. دا په دې مانا چې د ځینو توکو د واردولو په وړاندې یو حد ټاکنې او په معلوم وخت کې له ټاکل شوي حد څخه د وارداتو زیاتوالي ته اجازه نه ورکوي او په دې ډول غواړي چې تر یوه کچه د وارداتو اندازه راکمه او د کورني تولید پراختیا ته لاره هواره کړي.
۳. د ځینو توکو په واردولو مطلق بندیز: که چېرې پورتنۍ دوه لارې بیا هم مطلوبه پایله ونلري نو وارداتي هېواد د ځینو هغه توکو په واردولو چې په داخل کې یې تولید ترسره کیږي، مطلق بندیز لګوي.
۴. سبسایډي: سبسایډي هغه بلاعوضه مرستې ده چې د دولت له لوري له هغه

تولیدونکو سره ترسره کیږي چې په تولیداتو او یا هم صادراتو کې د زیاتو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي او نشي کولای چې په نړېوال بازار کې سیالي ته دوام وکړي نو په دې توګه د تولید د لګښت یوه ټاکلې اندازه یې دولت په غاړه اخلي څو تولیدونکي په کورني او نړېوال بازار کې د توکو د پلور څخه ګټه ترلاسه کړي چې ورسره هم په کورني تولید او هم په صادراتو کې زیاتوالی رامنځته کیږي. خو لکه څنګه چې لیدل کیږي پرمختیايي هېوادونه د پانګې د کمښت له امله د زیاتو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي نو په ډېری پرمختیايي هېوادونو کې تولیدونکو ته د سبسایډي ورکول نه ترسترګو کیږي.

۵. صادراتي شرکتونو ته ځانګړي امتیازات: دولت ځینو صادراتي شرکتونو ته ځانګړي امتیازات ورکوي، څو له دې لارې د صادراتو کچه لوړه او د کورني تولید پراختیا ته لار هواره کړي دا ډول ځینې امتیازات عبارت دي له:

الف: د ټاکلي وخت لپاره د ټولې مالې او یا هم د مالې یوې برخې معاف کول

ب: د تولید د لګښت یوه برخه دولت په غاړه اخېستل

ج: د صادراتو په پایله کې رامنځته شوی تاوان د جبرې تضمین

د: د مبادلې د نرخ په پایله کې د رامنځته شوي زیان د جبرې تضمین

۶. تکنالوژي: د تولید په پروسه کې له هغو ماشین آلاتو څخه ګټه اخیستل چې د تولید په زیاتوالي او د کیفیت په ښه والي کې رغنده رول لوبوي، ډېر اړین ګڼل کېږي. که څه هم په ځینو پرمختیایي هېوادونو (په ځانګړي ډول هغه هېوادونه چې د نفوسو د چټکې ودې له ستونزې سره مخ دي) کې د تولید په پروسه کې د پرمختللي تکنالوژۍ څخه د ګټې اخیستنې په پایله کې د وزګارتیا ستونزه لا نوره هم زیاتېږي، خو هر هېواد باید د داخلي شرایطو په پام کې نیولو سره په تولیدي پروسه کې د مناسبې تکنالوژۍ څخه ګټه پورته کړي.

۷. وارداتي لایسنس: ځینې هېوادونه د بهرنۍ سوداګرۍ په برخه کې سوداګرو ته د وارداتي لایسنس په ورکړه باندې ځینې سخت شرایط وضع کوي ترڅو له دې لارې وکولای شي تر یوه حده واردات کنترول کړي.

۸. ډمپینګ (DUMPING): ډمپینګ د کورني تولید او د صادراتو پراختیا سره ډېره مرسته کوي، خو په ډېری وروسته پاتې هېوادونو کې تولیدونکي او صادراتي شرکتونه د پانګې د کمښت له امله د دې توان نلري څو په نړېوال بازار کې د ډمپینګ عمل څخه ګټه پورته کړي، نو په دې توګه له اقتصادي اړخه پیاوړي هېوادونه په نړېوال بازار کې د ډمپینګ څخه ډېره ګټه پورته کوي. د

ډمپینګ عمل په وارداتي هېواد کې ډېرې ناوړه پایلې رامنځته کوي. د ډمپینګ څخه د خلاصون ښه لار د هغو توکو پر واردول بندیز او یا هم د وارداتي سهمي ټاکل دي چې له مخې یې ډمپینګ رامنځته کېږي. دا ځکه چې ځینې وخت د تعرفو لوړول هم د یو توکي واردات نشي راکمولی او له بلې خوا د تعرفو لوړول د وارداتي توکي د بېې د لوړوالي لامل کیږي چې په پایله کې قرباني یې کورني مصرفونکي ورکوي.

۹. ANTI DUMPING: کله چې یو هېواد د بل هېواد په وړاندې د ډمپینګ عمل څخه ګټه پورته کوي، نو وارداتي هېواد د ډمپینګ په وړاندې په وارداتي توکي د امکان تر حده لوړه تعرفه وضع کوي، د نوموړي توکي په وړاندې وارداتي سهمیه ټاکي او یا هم دا چې واردات یې په مطلق ډول بندوي او په دې توګه هڅه کوي چې د ډمپینګ د عمل مخه ونيسي او د کورني تولید

پراختیا ته لاره هواره کړي.

۱۰. مالي او اداري خنډونه: ځینې هېوادونه د وارداتو د کنترول په موخه د وارداتي شرکتونو پروړاندې ډول ډول مالي او اداري خنډونه رامنځ ته کوي څو له دې لارې واردات کنترول او د کورني تولید پراختیا ته لاره هواره شي.

همدارنګه په اداراتو کې د فساد له منځه وړل، په حساب ورکونه کې د روڼتیا رامنځته کول، د وړتیاو لوړول، د پانګې اچونې هڅونه، وګړو ته د کورنيو تولیداتو څخه د ګټې اخیستنې احساس او پوهه ورکول، په بنسټیزو پروژو کې زیاته پانګونه، د ښوونې او روزنې د کچې لوړول، د بشپړ سیالي رامنځته کولو هڅې او داسې نور هغه لارې چارې دي چې له مخې یو هېواد کولای شي چې کورني تولیدونکي تشویق او کورني تولید ته پراختیا ورکړي.

امان الله ورین

د مالي چارو د څارلو لوی آمریت کارکوونکی

قرن ۲۱ قرن رشد اقتصاد قاره آسیا

قاره آسیا با اقتصاد نو ظهور و قدرت رقابتی بالای خود، در حالیکه سایر نقاط جهان با رکود اقتصاد دست و پنجه نرم می کنند، جایگاه اقتصادی خوبی داشته و در مقام نخستین دارنده رشد اقتصادی جهان تکیه زده است. در گزارش چاینا ارگ آمده است که کشورهای آسیایی از بحران های مالی و بانکی گذشته درس عبرت گرفته دیگر اجازه نخواهند داد که در گیر چنین شرایطی شوند. همچنان در این گزارش آمده است که کشورهای مختلف آسیا در حال اجرای برنامه های اصلاحاتی و بکارگیری از شیوه های جدید رشد و توسعه اقتصادی می باشند که رشد اقتصادی قاره آسیا را تضمین می کند.

در اینجا از چند مورد عمده که آینده آسیا را تضمین خواهند نمود یادآوری می نمائیم:

۱. بانک سرمایه گذاری زیر ساخت آسیا، در ۲۴ اکتبر ۲۰۱۴ توسط چین اساس گذاری شد. این بانک در زیر ساخت های این قاره کهن نقش اساسی را ایفاء خواهد نمود و تا حال ۵۷ کشور

راه اندازی شده است.

با این حال، گفته می توانیم که در صورت تحقق پروژه های تذکر رفته و طرح و تطبیق برنامه های سودمند دیگر کشور های آسیائی می توانند با تشریک مساعی یکدیگر به رشد و توسعه پایدار اقتصادی دست یافته و دستاورد های قابل ملاحظه ای را نایل آیند.

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

۱. رادیو آزادی / ۱۱ / قوس / ۱۳۹۳

۲. بی بی سی / دوشنبه / ۸ سرطان ۱۳۹۴ - ۵۶:۱۰

۳. بی بی سی / ۱۹ / ثور / ۱۳۹۵ / عبدالحی روشن

۴. رادیو آزادی / میزان / ۱۳۹۰ / نوشته هیلاری کلنتون

وزیر خارجه آمریکا چهار رشنبه ۱۲ جوزاء

۱۳۹۵ <http://www.hamshahrionline.ir>

داشته باشد و از طرف دیگر بر اساس مقاله وال ستریت ژورنال امریکا، هند و جاپان در این اواخر کارهای اساسی را روی برنامه های بحر هند در دست دارند که برای اقتصاد آسیا ارزشمند است. هیلاری کلنتون وزیر خارجه پیشین امریکا در یکی از مقالات اش می نویسد، "یکی از وظایف نهایت عمده سیاستمداران امریکا این است که در ده سال آینده باید سرمایه گذاری های اقتصادی، دیپلماتیک و استراتژیک خود را در آسیا پسیفیک افزایش دهد. او می نویسد در آینده نزدیک آسیا یکی از ماشین های کلیدی سیاست های جهانی خواهد بود." در بخش از مقاله اش نیز آمده است که "ما یگانه شریک عمده تجارت و سرمایه گذاری در آسیا هستیم که در هر سال مهماندار ۳۵۰ هزار شاگرد آسیایی می باشیم و از تجربه ما می تواند کارگران آسیا پسیفیک بهره مند شده و ما باید مقامات بلند پایه و متخصصین امور انکشافی و نمایندگان دایمی خود را در هر گوشه و کنار آسیا پسیفیک اعزام نمائیم".

۵. ایجاد سازمان های مانند سازمان شانگهای، سارک، ریکا، کرک و... که همه جهت بهبود امور اقتصادی در آسیا

مقتدر اقتصادی جهان عضویت در این بانک را دریافت نموده اند و هدف اساسی این بانک کار بالای تأسیسات زیر بنایی آسیا می باشد.

۲. راه ابریشم جدید که چین ۴۰ میلیارد دالر در آن سرمایه گذاری نموده است. این کشور تلاش دارد تا از افغانستان به عنوان کوتاه ترین مسیر بسوی آسیای میانه، کشور های اروپایی، ایران و کشور های عربی استفاده نماید. این پروژه از طرف چینی ها به عنوان پروژه کلان اقتصادی قرن ۲۱ مسمی گردیده است که هدف آن وصل چین به کشور های آسیایی، اروپایی و افریقایی توسط ترانسپورت زمینی و بحری می باشد. این جاده شامل ۶۰۰۰۰ کیلو متر سرک و چهار هزار کیلو متر شاهراه می باشد.

۳. راه لاجورد که افغانستان را از طریق بندر آقینه به ترکمنستان، آذربایجان، جورجیا و ترکیه به اروپا وصل می سازد. ۴. افتتاح بندر چابهار میان افغانستان، ایران و هند، این بندر یکی از ۱۴ نقطه استراتژیک جهان و دهمین بندر مهم جهان بشمار می رود. همچنان مهم تر از همه همگرایی میان جاپان و هند این دو قدرت کلیدی قاره آسیا می تواند روی مهندسی اوقیانوس هند تأثیر بسزایی

چټکې اداینې: د تکنالوژۍ د وضعیت څرنگوالی

سره په نږدې همکارۍ په راتلونکو بېخښتونو کار کوي.

کومو هېوادونو چې په خپل وخت (real-time) نوی بهیر ازمویلې دي، په دې برخه کې د ډېرې پراختیا ترڅنګ یې خپل هېوادونه د پخواني سیستمونو پر ځای په نوي سیستمونو سمبال کړي او د پانګونې او د سیاست په برخه کې د پریکړو د وړتیاوو په اصلي چلونکي بدل شوي دي. د دغو هېوادونو موخه د تادیاتي خدمتونو په سکتور کې د نوښت د رامنځ ته کولو ترڅنګ مالي عوایدو او

کړي. اوس مهال ۲۳ هېوادونه د واقعي مودې له کوچنیو تادیاتي سیستمونو (RT-RPS) څخه کار اخلي او د دې بهیر د ودې او پراختیا په حال کې دي. انګلستان او په دې وروستیو کې سنګاپور د اداینو ګډنډۍ کړنلارې (platforms) په لاره اچولي دي، په داسې حال کې چې استرالیا او بحرین د واقعي مودې د کوچنیو اداینو د سیستمونو د نوي کولو په حال کې دي. نور هېوادونه په ځانګړې توګه متحده ایالات، کاناډا او د یورو زون هم د مهم صنعت له شریکانو

د غیر بانکي رقابتونو د خطر او د قانوني فشارونو له امله په نږدې کې په خپل وخت (real-time) د اداینو چارې ګډنډۍ شوي دي. Joy Macknight په بېلابیلو برخو کې د بېخښتیزو کورنیو اداینو د راتلونکي هڅو په اړه په خپلو خبرو کې وایي "د مارچ په میاشت کې د اداینو بهیر په چټکۍ سره دوام درلوده او په دې میاشت کې ډېری هېوادونه د واقعي مودې له ریل (rails) سره ونښلول شو چې دا هېوادونه د نورو هېوادونو لخوا هڅول شوي و څو دا غوښتنه تعقیب

د هغې ټولنې اغیزناکۍ ته وده ورکول دي چې له نغدو پیسو څخه ډېره کټه نه اخلي.

د متحده ایالاتو د فدرال ریزرف د ۲۰۱۴ کال له تحلیل او تجزیې څخه په ډاګه کيږي، که چېرې د سوداګرۍ موضوع (case) انفرادي بانکونو لپاره ژر په ډاګه نه شي، نو دا موضوع به منفي وګڼل شي، په داسې حال کې چې په خپل وخت (real-time) اداینې کولای شي د بانک داخلي سیستمونو ته ټیکاو او وده ورکړي.

د Innovalue ادارې د سلاکارانو غړی ښاغلی فرانسیسکو بوریلی (Francesco Burelli) وايي "د تسويې او تصفیې په برخه کې د سیالیت (نقدینګۍ) خطر د هغو اداینو له امله رامنځ ته کیږي چې په خپل وخت تسویه او تصفیه نه شي او په دوراني ډول د ورځې په پای کې حذف کیږي. له همدې امله، د یو مرکزي بانک د لیدلوری له مخې چټکه/ په خپل وخت د اداینو کړنلارې کولای شي لوړ سیستماتیک خطر له منځه یوسي چې دا کار د یو اقتصادي کړکېچ په برخه کې اغیزناکه پایلې لري."

کوم هېوادونه چې لا تر اوسه پورې د خپلو پلانونو د عملي کولو په حال کې دي، دا هېوادونه له نورو هېوادونو سره خپلې هغه تجربې شریکوي چې دوي ورسره مخ شوي وي. همدا ډول ښاغلی سین رادریګز (Sean Rodriguez) چې په دې وروستیو کې د استراتیژۍ د رهبر او د متحده ایالاتو د فدرال ریزرف د چټکو اداینو د رئیس په توګه په دنده

ګومارل شوی دی، وايي: "مونږه ته په ډاګه شوې ده چې په نورو هېوادونو کې کوم کارونه ښه ترسره شوي او کوم کارونه ښه نه دي ترسره شوي، له همدې امله مونږه د هغو هېوادونو له تجربو څخه کار اخلو چې په دې لاره کې پاتې راغلي دي. په ډېری برخو کې مونږه له دوي څخه مخکښه او د ګټورتیا په لور روان یو."

د انگلستان او سنگاپور تجربې

په (VocaLink) کې د نړیوال محصول د پراختیا او د ګړندیو اداینو د مشر ښاغلي جورج ایورز (George Evers) په وینا؛ د انگلستان او سنگاپور د چټکه/په خپل وخت د اداینو په بېخبنستونو کې تر ټولو مهم او مثبت رول د دې هېوادونو تنظیموونکو لوبولۍ دی. همدا ډول هغه زیاتوي چې "دوي په ورته وخت کې ټوله ټولنه د یو ګډ هدف د ترلاسه کولو لپاره پرمخ بیولې ده."

د تادیاتي سیستمونو شرکت د انگلستان د چټکه اداینو د خدمتونو (FPS) کړنلاره جوړه او د سنگاپور د چټکه او خوندي معاملو (FAST) د ترسره کولو لپاره اصلي بېخبنستونه چمتو کړي دي.

چټکه تادیاتي خدمتونه د ۲۰۰۸ کال د می په میاشت کې له ۱۰ غړو بانکونو سره په لار اچول شوي و. په داسې حال کې چې چټکه او خوندي معاملې (FAST)

د ۲۰۱۴ کال د مارچ په میاشت کې له ۱۴ بانکونو سره ترسره شوي دي. دواړو هېوادونو د معاملو د ترسره کولو لپاره ډېر لوړ حدود اټکل کړي و. په سنگاپور کې ۱۰۰۰۰۰ سنگاپوري ډالره (۷۱۵۰ امریکایی

ډالره)؛ او انگلستان په دوو کلونو کې له ۱۰،۰۰۰ پونډ (۱۵،۳۵۰ امریکایی ډالره) څخه پیل او ۱۰۰،۰۰۰ پونډو ته زیاتوالی موندلی دی. د دواړو هېوادونو په طرحو کې د معاملې د ترسره کولو تر ټولو زیات وخت ۱۵ ثانیې ټاکل شوی دی. د سټنډرډونو د نړیوالې ادارې (ISO) لخوا د چټکه او خوندي معاملو (FAST) د پیغامونو کچه ۲۰۰۲ ته رسېږي، حال دا چې په هغه وخت کې د چټکه اداینو خدمتونو (FPS) دومره زیات نه و.

دواړه سیستمونه د اصلي مډل (hub model) پر بنسټ د ۷/۲۴ په ښه فعالیت کوي او دریم شخص له مرکزي هاب څخه چې د بانکونو ترمنځ د خالصې تسويې ترڅنګ د مرکزي بانک د چټکه/ په خپل وخت خدمتونو د ناخالصه تسويې پر بنسټ، له چټکه تادیاتي خدمتونو څخه د ورځې درې ځلې او د چټکه او خوندي معاملو څخه د ورځې دوه ځلې کار اخلي. په دې وروستیو کې چټکه تادیاتي خدمتونه (FPS)، له وړاندې تمویل شوی د تسويې سیستم (pre-funding settlement system) ورپېژندلی چې دا سیستم د ټولو ګډون کوونکو ترمنځ د تسويې بهیر پرته له کوم خطره تضمین کوي.

له هغه ځایه چې یو تنظیم شوی فشار د عوایدو د چټکتیا او ټیکاو په برخه کې ګټور واقع کیږي، د چټکه تادیاتي خدمتونو (FPS) د پروژې له یوې تجربې څخه په ډاګه کیږي چې د نوښت د رامنځته کولو په برخه کې ځینو انعطاف پذیرو (flexibility) ته اړتیا پیدا کیږي.

د ښاغلي ایورز (Evers) په وینا د یو پرځای او دقیق مقرراتي چاپیریال له کبله، په دې برخه کې لومړۍ کوچنۍ مهم نوبت (Paym) د ۲۰۱۴ کال په لومړیو کې یعنې د چټکه تادیاتي خدمتونو (FPS) له عملي کیدو شپږ کال وروسته راغلی دی. په همدې حال کې، بانکونه د چټکه او خوندي معاملو (FAST) د ترسره کولو د کړنلارې له مخې له پخوا څخه د راتلونکي پړاو (phase) د نوبت په اړه فکر کوي کوم چې کولای شي د اصلي بېخښتونو په برخه کې ګټورې پایلې ولري.

همدا ډول هغه زیاتوي "بانکونه په دې اړه چې څنګه خپل نوي وړاندیزونه لکه؛ د دوو سیالانو ترمنځ ادینې یا د ستنډرډونو د نړیوالې ادارې (ISO) د ادینو لپاره د غوښتل شویو سیستمونو د کارولو د چټکتیا او پراختیا په اړه فکر کوي." هغه زیاتوي چې د اصلي بېخښتونو ارتقاء او د هغه د نویو خدمتونو په برخه کې نیمګړتیاوې د پام وړ راکمې شوي دي.

استرالیا پرمختګ کوي

د ښاغلي ایورز (Evers) د راپور له مخې په استرالیا کې د ادینو نوې کړنلاره (NPP) په ښه ډول تطبیق شوې ده. په دې کړنلاره (Platform) کې د استرالیا ټول جواز لرونکي بانکونه د نوبت د رامنځته کولو لپاره هڅول شوي څو خپل رقابتي پروګرامونه لکه؛ د چټکه ادینو په برخه کې پراخه خدمتونه د بیلابېلو برخو مشتریانو لپاره وړاندې کړي. د تادیاتو د نوې کړنلارې (NPP) د پلان پر اساس د

لومړنۍ هوساینیزو خدمتونو (initial convenience service) د وړاندې کولو لپاره به ګټوونکي داوطلب په همدې میاشت کې یعنې د ۲۰۱۷ کال په وروستیو کې د نوې کړنلارې (Platform) له جوړیدو مخکې، معرفي شي.

د استرالیا د ادینو د نوې طرحې (Platform) مستقل رئیس ښاغلی پل لاهیف (Paul Lahiff) وايي "موږ د څو پوړیزه ودانۍ (تعمیر) د جوړیدو لپاره د ډېریو لوبغاړو لوبولو او کار کولو ته اړتیا لرو څو په ګډه همکارۍ او بشپړې توانایی سره د دې ودانۍ له اسانتیاوو څخه ګټه واخلو. دغه کار ګډون کوونکو ته د نوي محصولاتو د زیاتولو په موخه د مقیاس مننې، انعطاف مننې فرصت برابروي او هیله لرم چې د دې پروسې اغیزناکۍ ته زمینه هم برابره کړي."

ښاغلی لاهیف (Lahiff) وايي "د استرالیا ۱۲ بانکونو د استرالیا د ریزرف بانک (RBA) له پر له پسې هڅونې وروسته د ۲۰۱۴ کال په وروستیو کې د نویو بېخښتونو د جوړیدو ترڅنګ د سویفت د خدمتونو (Swift) تړون لاسلیک کړ. دا ۱۲ بانکونه د اوسنیو ننگونو او ستونزو پر وړاندې متحرک او په عادي توګه خپل فعالیت ته ترسره کوي، حتی ویل کیږي چې دا بانکونه به په بېلابېلو وختونو کې مختلف پرمختګونه او ګټې ترلاسه کړي." د ادینو نوې طرحه (NPP) د فعالیت کولو هغه حقيقي مرکز (virtual hub) دی چې د تسويې او تصفیې لپاره د استرالیا د مرکزي بانک (RBA) د نښلولو

یوه شبکه، د مرکزي تسويې یو ابزار، د خدماتو وړاندې کول او ځواک راوغاړي. نوی مدل هم یوه شبکه په بر کې نیسي چې په هغه کې ټولې ۱۲ واړه برخه اخیستونکې شبکې (gateways) له نورو ټولو شبکو سره نښلول کیږي. همدا ډول ښاغلی لاهیف (Lahiff) وايي "د (gateway) پوستکالي هم ورته حساسیت رامنځ ته کوي او د تسويې له سیستم سره د مرکزي هاب په توګه له کوم مرکزي سویچ پرته مرسته کوي."

د ادینو نوې طرحه (NPP) د (۷/۲۴) فرمول په اساس فعالیت کوي او له معاملو سره د بډایه معلوماتو د شریکولو د اسانتیا په موخه د ستنډرډونو د نړیوالې ادارې (ISO) له ۲۰۰۲۲ معیار څخه ګټه پورته کوي. دلته د معاملو او هرې ادینې لپاره تر ټولو لوړ حد شتون نه لري چې دغه برخې د ثانیو له مخې تسویه کړي.

د سویفت (Swift) په اداره کې د ګډ بازار رئیس ښاغلی الی لاسکر (Elie Lasker) وايي "استرالیایانو تصمیم درلوده، څو د مرکزي بانک د پیسو هر هغه ورکړه ژر تر ژره تسویه کړي، کوم چې هغه مهال غیر معمول وه." همدا ډول هغه زیاتوي چې "ډېری تادیاتي سیستمونه په مرکزي ډول محاسبه کیږي او له دې وروسته هره ورځ د ورځې په پای کې دوه یا درې ځلې د بانکونو ترمنځ خالصه تسویه او تصفیه ترسره کیږي. دا لامل په بشپړه توګه د تسويې په برخه کې خطر له منځه وړي."

ادامه لری...

منبع: The Banker/ April 2016

سنگاپور، چگونه به رونق اقتصادی دست یافت؟

سنگاپور کوچکترین کشوری است که در جنوب شرق آسیا موقعیت داشته و مساحت آن ۷۱۸ کیلو متر مربع است. این کشور در سال ۱۹۶۵ استقلال خود را از انگلستان بدست آورد و اخیراً به یکی از پر رونق ترین اقتصاد های جهان تبدیل شده است.

این کشور از لحاظ معادن فقیر است، اما نظر به موقعیت جیو پولیتیکی اش پر تردد ترین بندر های جهان را دارا می باشد. بناءً بخش مهم اقتصاد این کشور را ترانزیت کالا تشکیل می دهد. به همین علت بندر سنگاپور لقب تجاری ترین بندر جهان را از آن خود نموده است. این کشور از

دیدگاه بانک جهانی از نگاه امنیت اقتصادی و سرمایه گذاری پنجمین کشور جهان به شمار می رود. اقتصاد این کشور متکی به خدمات و صنعت بوده و در حال حاضر چهارمین مرکز اقتصادی دنیا و سومین مرکز بزرگ تصفیه نفت در جهان است. این کشور به عنوان معجزه اقتصادی جهان معرفی شده است، چون از شفافیت اقتصادی بالای برخوردار بوده، سرمایه داران بزرگ جهان در آن احساس امنیت نموده و به علاقه زیاد در آن سرمایه گذاری می نمایند.

دانشمندان عقیده دارند که سازمان دهی خوب دولتی، سرمایه گذاری در بخش

صنعت، بنادر ساختار ژئوپولیتیکی همه و همه نقش اساسی در پیشرفت این کشور داشته اند. یکی از علت های دیگری پیشرفت سنگاپور نظام آموزشی و کار آمد در ۴۰ سال اخیر است. در جریان این مدت نظام آموزشی این کشور از سطح معادل کشورهای در حال توسعه به سطح کشور های توسعه یافته ارتقا یافته است.

بهبودی در نظام آموزشی این کشور طی سه مرحله صورت گرفته است که ذیلاً بطور فشرده آنها را ارائه می نمائیم:

۱. در مرحله اول، پایه گذاری نظام آموزشی توسط نخست وزیر این کشور صورت گرفت

۲. در مرحله دوم، اصلاحات در نظام آموزشی به میان آمد

۳. در مرحله سوم، تمرکز بیشتر روی نظام آموزشی عالی صورت گرفت

این تغییرات ارتباط پوهنتون های سنگاپور را با سایر پوهنتون های جهان بیشتر ساخت، سرمایه گذاری های بیشتر روی مراکز تحقیقاتی صورت گرفت، در این مرحله تفکر خلاق و یادگیری بیشتر در مراکز علمی به میان آمد. روی همین علل بود که پوهنتون صنعتی نانیانگ در سال ۲۰۱۴ مطابق رده بندی تایمز در رتبه جهانی ۶۱ و در سطح آسیا به رتبه دهم قرار گرفت.

اقتصاد این کشور طی پنج دوره به توسعه دست یافته است که مختصراً به توضیح آن می پردازیم:

۱- صنعتی شدن این کشور بر اساس کار برد تکنالوژی جدید از طریق جاگزینی واردات از سال ۱۹۵۹-۱۹۶۵

۲- اتخاذ سیاست صنعتی شدن از طریق افزایش صادرات از سال ۱۹۶۶-۱۹۷۳

۳- تلاش متواتر جهت ارتقای اقتصاد از سال ۱۹۷۳-۱۹۷۸

۴- بازسازی ساختارهای اقتصادی از سال ۱۹۷۹-۱۹۸۴

۵- متنوع سازی هرچه بیشتر اقتصاد از سال ۱۹۸۰-۱۹۹۰

سیاست گذاری های مؤثر اقتصادی را در

سنگاپور پدر سنگاپور مُدرن (لی کوانیو) پایه گذاری نمود. این شخص، سنگاپور در حال توسعه را به پُر رونق ترین قطب بین المللی تبدیل کرد. او در سال ۱۹۵۹ زمانی که قدرت را بدست گرفت، تولید ناخالص داخلی این کشور ۴ دالر بود. پس از ۳۰ سال زمانی که او در سال ۱۹۹۰ از قدرت کناره گیری کرد، تولید ناخالص داخلی این کشور بیش از ۱۲۰۰۰ دالر بود. بر اساس آمار منتشر شده بانک جهانی تولید ناخالص داخلی سنگاپور در سال ۲۰۱۵ بیش از ۷۰۰۰۰ دالر بوده است.

بندر سنگاپور که یکی از قدیمی ترین بندرهای تجارتي در جنوب شرقی آسیا است. در حال حاضر این بندر با ۶۰۰ بندر مختلف جهان وصل بوده و با ۱۲۳ کشور جهان ارتباط دارد که از نگاه حمل و نقل یکی از پر تردد ترین بنادر جهان بشمار می رود و در حدود نیمی از نفت جهان در این بندر تصفیه می شود. چون این کشور زمین زیاد و منابع معدنی ندارد، تنها این بندر نقش اساسی را در واردات مواد خام از سایر کشورها و پس از انجام اقدامات تولیدی روی آنها در صادرات آنها نقش اساسی دارد.

بر مبنای شاخص تجارت جهانی سنگاپور چهاردهمین صادر کننده و پانزدهمین وارد کننده جهان است. طی ۵۰ سال گذشته، کمتر کشوری تغییری ۱۵ برابری

درآمد سالانه مانند سنگاپور داشته است، در این کشور امید به زندگی نزدیک به ۸۲ سال بوده و این رقم ۳ سال بیشتر از امید به زندگی در امریکا و کانادا می باشد.

بسیاری از اقتصاددانان مانند جوزف استیگلیتز استاد پوهنتون کلمبیا و برنده جایزه نوبل اقتصاد در سال ۲۰۰۱ توسعه این کشور را مدیون سیاست های این کشور در کاهش نابرابری اقتصادی می داند. او معتقد است نظام مالیاتی خوب و راه اندازی صندوق آینده نگر تأثیر خوبی در توزیع عادلانه درآمد و جهش اقتصادی سنگاپور داشته است. ۳۶ درصد درآمد افراد جوان در صندوق ذخیره می شود تا در آینده منبع خوبی برای پرداخت بیمه سلامت، مسکن و بیکاری می باشد. شهروندان این کشور از قدرت خرید بیشتر برخوردار بوده و فساد در آنجا کمتر دیده شده است.

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

۱. *مدرس اقتصاد در کالج بروکلین نیویورک

۲. www.tabnak.ir

۳. <http://ferlalmostofi.com> / هفته نامه

تجارت فردا/ ۲۲ خرداد ۱۳۹۵

۴. www.55online.ir

۵. www.asrebazar.com

زراعت،

محرك خوبي برای رشد اقتصاد کشور

سکتور زراعت یکی از محرکه های رشد اقتصادی کشور در حال و آینده محسوب می گردد که سهم خوبی را طی چند سال گذشته در تولید ناخالص داخلی داشته است. این سکتور رابطه نزدیک با دیگر بخش های اقتصادی دارد و در حال حاضر، بیشترین صادرات کشور را محصولات و تولیدات زراعتی تشکیل میدهد.

افغانستان ظرفیت بالقوه ی برای افزایش محصولات و تولیدات میوه تازه، میوه خشک، سبزیجات و سایر محصولات زراعتی دارد. از اینرو انکشاف زراعت و رشد عرضه و صادرات محصولات زراعتی، نیازمند سرمایه گذاری های بیشتر است تا این سکتور بتواند به سطح مطلوب و بیشتر از امروز در رشد تولیدات ناخالص داخلی سهمیم گردد. افغانستان کشور است محاط به خشکه و اکثر مردم آن در قراء و قصبات دور و دهات زندگی می کنند. در حدود ۸۰ درصد نفوس این کشور در سکتور زراعت و مالداري به شکل سنتی مصروف اند. دهات نهاد فعال اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می باشد که مردم آن من حیث منابع بشری و عامل آبادانی و سازندگی می باشند. اکثریت نفوس کشور در روستا ها

زندگی می کنند و زراعت اساس کار آنها را تشکیل می دهد. آنها در کنار اینکه از محصولات باغداری، مالداری، جنگلات و ... امرار حیات می نمایند، محصولات خود را جهت رفع نیازهای مردم به بازار نیز عرضه می کنند.

قابل یادآور است که سیستم های اقتصادی می توانند بر مبنای مالکیت منابع و نوع اتخاذ تدابیر تقسیم بندی شوند. مالکیت منابع به هر شکل و شیوه ای که باشد (دولتی، خصوصی و یا اشتراکی) تصمیم آن توسط بازار، دولت و یا شرکا اتخاذ می گردد. نظام های اقتصادی و پدیده های اقتصادی - اجتماعی از زمان های دور وجود داشته که در مسیر تکامل تاریخ شکل گرفته است. به همین طور سکتور زراعت و مالداری از جمله منابع تاریخی برای رشد اقتصادی شناخته شده است. بناءً در کشورهای زراعتی، رشد اقتصادی از طریق سکتور زراعت و ایجاد دستگاه های تولیدات زراعتی امکان پذیر است. طوریکه دیده می شود، زراعت بخش عمده عواید صادراتی را در افغانستان تشکیل می دهد که تقریباً ۶۵.۲ میلیون هکتار زمین برای این بخش اختصاص یافته و در تولید ناخالص داخلی بیشترین سهم را دارا است.

قرار گزارش اداره مرکزی احصائیه

افغانستان، طی ربع سوم سال گذشته به تعداد ۲۰۲۴ کوپراتیف فعال زراعتی به سرمایه اضافه از ۱۸۳.۵ میلیون افغانی فعالیت می کردند. اگر در شیوه فعالیت آن بنابر طرز توزیع کمک ها به زارعین و ارائه خدمات بهتر به دهاقین توجه بیشتر مبذول گردد، واضح است که یک سیر کاملاً مثبت را در جهت بهبود اقتصاد خانواده و مصونیت غذایی در پیش خواهیم داشت. از یاد نباید برد که وضعیت زندگی روستائیان وابسته به دسترسی آنها به ثروت های مؤلد و شیوه استفاده از این ثروت ها و فرصت های شغلی در داخل و خارج سکتور زراعت می باشد. دسترسی به فرصت های شغلی وابسته به سرمایه گذاری در بخش زیربنایی، تولید زراعت، صنایع زراعت روستایی، بازاریابی و خدمات اجتماعی می باشد. با دسترسی مناسب و عادلانه به ثروت های مؤلد و استفاده پایه دار و مؤثر از این ثروت ها و دریافت فرصت های شغلی در سکتور زراعت مردم دهات از مصونیت خوب غذایی و شرایط بهتر زندگی برخوردار خواهند شد و از گسترش دامنه فقر، انواع بیکاری و مهاجرت ها جلوگیری به عمل خواهد آمد. آگاهان به این باوراند که در شرایط کنونی یکی از مشکلات اساسی بشر تأمین

نیازهای غذایی است. به گونه ای که امنیت غذایی به عنوان یکی از اهداف مهم پالیسی های دولت ها قرار گرفته است. بدون شک به منظور نیل به امنیت غذایی علاوه بر اتخاذ سیاست های مطلوب و برخورداری از منابع کافی باید محصولات و تولیدات زراعتی به گونه باشد که تمام نیازهای جامعه را برآورده نماید. از سوی دیگر تولیدات زراعتی خود نیازمند دو گروه عوامل تولیدی می باشد.

- عوامل فیزیکی تولید: زمین، بذر، آب، نیروی کار و غیره که موجودیت آنها از نظر کمی و کیفی شرط لازم تولید است
- عوامل غیرفیزیکی تولید که ریشه در مدیریت و همچنان اقتصاد زراعتی دارد

با توجه به اهمیت و ضرورت مدیریت و اقتصاد زراعتی، این عامل به عنوان شرط اساسی تولید محسوب می گردد. بنابر این در تولید محصولات زراعتی مطلوب و بهتر، موجودیت عوامل فیزیکی و غیرفیزیکی تولید در کنار یکدیگر لازم و ملزوم می باشد.

باید گفت که در افغانستان کشت گندم عموماً به قسم للمی و آبی صورت میگیرد که الی ختم ربع سوم سال ۱۳۹۴ در حدود ۴.۷ میلیون تن از ۲.۱ میلیون هکتار زمین

مالداری سرمایه گذاران را تشویق نماید، زیرا زراعت منحصراً زیربنای اقتصادی از ارزش حیاتی برخوردار است که یقیناً با سرمایه گذاری داخلی و جلب سرمایه گذاران خارجی این سکتور وضعیت اقتصادی کشور را در مسیر خوبی حرکت خواهد داد.

بایانی

منابع

گزارش اقتصادی افغانستان نشریه بانک جهانی ۱۳۹۵

گزارش اداره مرکزی احصائیه سال ۱۳۹۴

www.bbc.com

www.academia.edu

geo-of-afg.blogfa.com/post/25

دسترسی به فرصت‌های شغلی در سکتور زراعت، عدم دسترسی به آب آشامیدنی، عدم دسترسی به قرضه‌های زراعتی، عدم موجودیت مارکیت عوامل تولید و مارکیت تولیدات زراعتی، عدم استفاده از زمین‌های بکر و بایر، عدم استفاده مناسب از منابع زراعتی، عدم آگاهی دهاقین از شیوه کاری زراعت به شکل و شیوه مدرن و ... ادارات مربوطه باید هر چه بیشتر زمینه و سهولت‌های زیادی را در این مورد فراهم سازند تا دهاقین با استفاده از آن بصورت مؤثر و ممد سهم خود را در رشد اقتصاد خانواده‌ها و رشد اقتصادی کشور ایفاء نمایند. کارشناسان اقتصاد به این باور اند که بکارگیری اقتصاد ملی با استراتژی زیربنایی در شرایط کنونی کشور در توسعه اقتصادی عمومی مؤثر خواهد بود. زیرا تجربه نشان داده است که تطبیق گلی و سریع قوانین تجارت بازار آزاد به ویژه در سکتور زراعت در کشورهای فقیر حیاتی می‌باشد. با توجه به این بخش، علاوه بر بهبود اقتصاد خانواده‌ها که اکثریت متکی به سکتور زراعت مالداری است؛ صادرات نیز رشد خوبی خواهد کرد. دولت افغانستان با در نظر داشت اساسات زیربنایی اقتصاد، لازم است تا کشور را به موفقیت‌های بیشتر برساند، یعنی در بخش‌های زراعت و

حاصل بدست آمده است. تولیدات برنج به ۴۱۰ هزار تن و از جواری به ۳۱۶ هزار تن می‌رسید که به دلیل مشکلات اقتصادی و امنیتی نسبت به سال ۱۳۹۳ در حدودی کاهش را نشان می‌دهد.

وضعیت تولیدات میوه در ربع سوم سال ۱۳۹۴ تقریباً خوب به نظر می‌رسید. محصولات انار ۷۱۴۶۰ تن می‌رسید که نسبت به سال گذشته ۱۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد و حاصلات انگور به ۸۰۵ هزار تن می‌رسید که به دلیل نبود مارکیت خوب و مؤثر اکثراً به قیمت پائین به فروش رسید.

دامنه فقر در کشور، طی سه دهه جنگ و سيعتر شد و در کنار آن سطح تولیدات زراعتی، مالداری، باغداری نیز به دلایل بی‌امنی کاهش یافت. فرصت‌های شغلی آسیب دید، مصونیت غذایی به سطح نهایی پائین آمد، شماری زیادی از اطفال در قراء و قصبات به سوی تغذی دچار شدند. خوشبختانه بعد از سال ۱۳۸۱ وضعیت بهبود یافته و سطح زندگی مردم نیز بهتر گردیده است.

فقر عوامل زیاد دارد، از جمله عوامل طبیعی چون خشکسالی، آفات زراعتی، سیلاب‌ها، زلزله‌ها و غیره و عوامل اقتصادی و اجتماعی، عدم داشتن پالیسی جامع برای انکشاف روستاها، عدم

چگونگی ترانزیت در کشورهای محاط به خشکه

کشورهای محصور در خشکه، جهت حمل و نقل کالا و اموال تجارتی از یک کشور به کشورهای دیگر نیاز به وصل در ابحار و اقیانوس ها دارند که در این صورت به دولت های که محل عبور یک کشور به کشور دیگر می باشد، دولت های ترانزیت گفته می شود. در این مورد کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاهای چین تعریفی را از دولت ترانزیت ارائه می نماید. دولت ترانزیت دولتی است که میان یک دولت محصور در خشکه و دریا واقع شده باشد و حمل و نقل و ترانزیت از آن صورت گیرد.

بحرها در کنوانسیون فوق بحیث میراث مشترک بشریت شناخته شده و دسترسی به آن برای تمام کشورها اعم از

کشورهای ساحلی و محاط به خشکه حق طبیعی دانسته شده است. بر اساس این کنوانسیون کشورهای محاط به خشکه، حق عبور در دریا های آزاد را با داشتن کشتی های ترانسپورتی در بندر های کشورهای مجاور دارا می باشند. بطور مثال نیپال که یک کشور محاط به خشکه است، تجارت و ترانزیت خود را از راه کشورهای هند و بنگله دیش انجام میدهد که این کشور ها برای نیپال کشورهای ترانزیت پنداشته می شوند. همچنان کشورهای ایران و پاکستان برای افغانستان کشورهای ترانزیت بشمار می روند.

طی قرن نوزدهم اتباع کشورهای محصور در خشکه بدون کمک دیگران تلاش

های اولیه شان را جهت سهیم شدن در بهره برداری از دریاها شدت بخشیدند و بعد از پایان جنگ جهانی اول تعداد کشورهای محصور به خشکه در اروپا افزایش یافت، جهت حل مشکلات این کشورها برای نخستین بار معاهدات صلح پاریس حقوق کشورهای محصور در خشکه مبنی بر به اهتزاز در آوردن پرچم شان در دریاها را به رسمیت شناخت که این موضوع بعداً توسط اعلامیه بارسلونا (مصوب سال ۱۹۲۱) مورد تایید قرار گرفت و حق داشتن پرچم برای کشورهای محصور به خشکه را به رسمیت شناخت.

همچنان بخشی از تلاش های دیگر از کشورهای محصور در خشکه به سال

۱۹۵۸ نیز بر می گردد، در آن زمان سویس از دیگر کشورهای محاط به خشکه خواست تا پیش از برگزاری جلسه مجمع عمومی ملل متحد در ژنو گرد هم آمده، نظریات خود را هم آهنگ ساخته و حقوق خویش را در مجمع ملل متحد مطرح نمایند، سرانجام نتیجه کنفرانس ژنو در آن وقت به سازمان ملل متحد سپرده شد، این نظریات شش اصل مهم را در بر داشت که عبارت اند از:

- ۱- حق دسترسی همه جانبه به بحر ها و اوقیانوس ها
- ۲- حق داشتن پرچم کشتیرانی
- ۳- حق آزادی کشتیرانی در بستر دریاها و اوقیانوس ها
- ۴- برخورداری از حق مساوی در اسکله ها
- ۵- حق آزادی عبور ترانزیت اشخاص و اموال تجارتي از کشورهای حائل یا ترانزیت
- ۶- حق کشور های ترانزیت در مورد اجرای قوانین مربوط به وسایل نقلیه و امور خدمات عمومی
- مطالبات اصول شش گانه مذکور در کمیسیون پنجم کنفرانس اول دریاها در سال ۱۹۵۸ تحت غور و بر رسی قرار

گرفت، سرانجام در نتیجه تقاضای مکرر این کشورها جامعه بین الملل ناچار به پاسخگویی در مقابل تقاضای این گروه از دولت ها شد که در نهایت به حدی به موفقیت این کشور ها انجامید.

متعاقباً چندین کنوانسیون دیگر جهت تسهیلات ترانزیت کشورهای محاط به خشکه مانند میثاق بین المللی جاده در مورد ترانسپورت مواد غذایی و فاسد شدنی به مقصد سهل سازی سلسله مراتب اداری و طی مراحل ترانسپورتي و غیره عقد گردید که جنبه کلی داشته و برای فراهم آوری تسهیلات برای همه کشورها ارزشمند می باشد که از جمله می توان از دو کنوانسیون عمده یاد آوری نمود که برای کشور های محاط به خشکه نهایت مفید می باشد.

کنوانسیون اولی در ۸ جولای ۱۹۶۵ تحت عنوان (تجارت ترانزیت کشور های محاط به خشکه) است ماده اول آن، برداشتن موانع و آوردن تسهیلات برای تجارت اموال در قلمرو کشورهای ترانزیت تا بندر بحری کشور ترانزیت یا ساحلی را و همچنان معکوس آن یعنی از بندر الی قلمرو کشور محاط به خشکه در خاک خویش جهت آوردن تسهیلات لازم مهیا می سازد.

علاوه بر آن ماده ۱۴ این کنوانسیون، کشورهای ترانزیت یا ساحلی را مکلف می سازد تا با وسایط ترانسپورتي کافی بخاطر کمک و فراهم آوری تسهیلات به کشور های محاط به خشکه در خاک خویش توجه جدی نمایند. همچنان کشورهای ترانزیتی یا ساحلی مکف اند تا گدام و هنگرهای دارای ظرفیت کافی و مناطق آزاد را در بندر خویش به دسترس کشورهای محاط به خشکه گذاشته و از هر نوع معطلی و سهل انگاری در حمل و نقل اموال جلوگیری نمایند.

کشورهای محاط به خشکه و جهان سوم بخصوص آنده کشورهای که در آسیا و افریقا موقعیت دارند، یگانه علت عقب ماندگی شان مشکلات ترانزیت و ترانسپورت شان می باشد که این امر در مرحله اول باعث بلند رفتن هزینه و مصارف حمل و نقل و ترانسپورت می شود و علاوه بر آن انتقال کالاها و اجناس از فاصله های دور نیز اندکی زمان بر می باشد.

افغانستان کشور محاط به خشکه است که حمل و نقل کالاهای تجارتي (صادرات و واردات) همیشه از طریق زمین صورت می گیرد. خوشبختانه در

که افغانستان نیز مشمول آن می باشد.

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

1. www.khorasanzameen.net

2. نویسنده: گالین ولادیمروویچ /

برگرداننده به فارسی عیدمحمد

عزیزپور

3. /خانم سعیده مسعودی دانشجوی

دوکتورای حقوق <http://>

emrozi.com

4. <http://biaccim.ir>

سه کریدور برتر دنیا می باشند، قرار دارد که می تواند با ترانزیت کالا و انرژی از سایر کشورها سالانه میلیون ها دالر نصیب شوند. در همین راستا در سال ۱۳۸۲ میان کشورهای منطقه توافقاتی به میان آمد تا کریدور حمل و نقل میان آسیای میانه، افغانستان، ایران، خلیج فارس و دریای عمان بیشتر تقویت شود که براساس آن مرکز آسیای میانه از طریق ترمز - حیرتان در مرز ازبکستان و شیرخان بندر در مرز تاجکستان از طریق مزار شریف و هرات به مرز ایران بنام های میلک و دو غارون وصل و از آنجا به چابهار و بندر عباس وصل می شود.

دسترسی افغانستان به بحرهای آزاد و مارکیت های جهانی حق طبیعی این کشور می باشد، بناءً ایجاب می نماید تا به افغانستان حق ترانزیت با کشورهای جهان داده شود. زیرا نداشتن ساحل و عدم ارتباط به دریاها مشکل نهایت بزرگ برای افغانستان می باشد. با در نظر داشت مشکلات کشورهای محاط به خشکه، در حدود یک قرن قبل جهانیان متوجه این معضل گردیده و سند چند جانبه در سال ۱۹۲۱ بنام کنوانسیون بارسلونا جهت آوردن تسهیلات برای کشور های محاط به خشکه عقد گردید

این اواخر تجار افغان تمرکز فعالیت های تجارتی شان را در کشور های مانند دویی، امریکا، اروپا، ایران، پاکستان و هندوستان شدت بخشیده اند. دُبی در میان این کشور ها بیشترین نقش را در تأمین نیاز مندی های مبادلاتی افغانستان اعم از صادرات و واردات دارد، حتی در این میان مبادلات تجاری افغانستان با کشورهای اروپایی و امریکایی توسط شرکت های اروپایی و امریکایی مستقر در دُبی صورت می گیرد. بناءً چنین به نظر میرسد که بیشترین حجم کالاهای صادراتی به افغانستان از طریق بندر دُبی صورت می گیرد.

سایر مراودات تجاری کشور با کشور های همسایه مانند ایران، پاکستان، روسیه، کشور های جنوب شرق آسیا و هندوستان نیز صورت می گیرد. خوشبختانه در این اواخر موافقت نامه سه جانبه ای میان افغانستان، ایران و هندوستان به امضا رسید که این امر باعث تشویق تعدادی از کشور های طرف تجارت افغانستان شده است. کار شناسان معتقد اند که ایران به دلیل موقعیت ژئوپولیتیک مناسبی که دارد در محل تلاقی دو کریدور شمال - جنوب و شرق و غرب که جزو دو کریدور از

د نړيوالې اقتصادي ودې په اړه د اوباما خبرداری

۱۰ چنگاښ ۱۳۹۵

د امریکا ولسمشر بارک اوباما وايي له اروپايي ټولنې د بریتانیا وتل "د نړيوالې اقتصادي ودې په اړه د اوږد مهالو اندېښنو" لامل کېږي. اوباما وویل د بریتانیا وتل په دغه هېواد او یا په ټولنه کې په اروپا کې د پانګونې بهیر د ودې خنډ کېدلی شي.

نوموړي د بریتانیا له لومړي وزیر ډیویډ کامیرون او اروپايي ټولنې له مشرانو غوښتل چې د بریتانیا وتلو لپاره د یوه منظم بهیر ډاډ ترلاسه کړي.

د اروپايي ټولنې مشرانو تر ناستې وروسته خبرداری ورکړ که بریتانیا غواړي د اروپا ګډ بازار ته لاسرسی وساتي، باید د خلکو ازاد تګ راتګ ته غاړه کېږي. د اروپايي ټولنې ۲۷ هېوادونو مشرانو په تېرو څه دېاسه ۴۰ کلونو کې څو ورځ مخکې په لومړي ځل د بریتانیا په نه شتون کې غونډه وکړه.

د امریکا ولسمشر اوباما په اوتاوا کې د امریکا، کاناډا او مکزیک د مشرانو په ناسته کې چې د درېیو هېوادونو اقتصادي اړیکو پیاوړي کولو لپاره جوړه شوې وه، خبرې کولې.

اوباما وویل، د مرکزي بانکونو او مالیو وزارتونو چمتو کېدل ښيي چې "نړيوال اقتصادي به په لنډ مهال کې پایدار پاتې شي".

هغه زیاته کړه: "د بریتانیا د وتلو په صورت کې فکر کوم په اوږدمهال کې د نړيوالې ودې په برخه کې واقعي اندېښنې شته او دا بریتانیا یا په ټوله کې په اروپا کې د پانګونې بهیر د ودې پر وړاندې خنډ ګرځي".

هغه وویل، "دا چې نړيواله وده د پخوا په پرتله کمزورې ده، دا بدلون له شرایطو سره مرسته نه کوي".

'تازه ساه واخلي'

اوباما همداراز په ټینګه له ازادې سوداګرۍ دفاع وکړه. هغه پرته له دې چې د جمهوري غوښتونکي ګوند ډونالډ ټرمپ نوم یاد کړي چې له دې طرحې سره مخالف دی وویل، "زمونږ د تاریخ په اوږدو کې داسې وختونه و چې (د عوام فریبو سیاستوالو لخوا) کډوالۍ ضد احساسات کارول شوي. خو وګورئ چې څه شول؟ کډوالۍ دوام وموند".

بي بي سي

سقوط کم سابقه ارزش پوند بریتانیا

۶ جولای ۲۰۱۶

هنوز دو هفته از خروج بریتانیا از

اتحادیه اروپا نگذشته که پیامدهای اقتصادی این تصمیم گیری گریبان این کشور را گرفته است. روند نزولی ارزش پوند ادامه دارد و نرخ برابری آن طی سی سال گذشته به پائین ترین حد خود رسیده است.

پوند بریتانیا از زمان رای گیری برای خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا ۱۵ درصد نسبت به دالر کاهش ارزش داشته است. صبح چهارشنبه ۱۶ سرطان ارزش هر پوند ۱،۲۷۹۸ دالر امریکا بود. در نخستین روزهای بعد از اعلام نتایج رفراندوم برکسیت ارزش برابری هر پوند به ۱،۳۱ دالر رسید، اما سپس ثبات خود را حفظ کرد.

بازار بورس جاپان نیز بتاريخ ۱۶ سرطان دچار نوسان شد. شاخص کُل بازار نیکیا کاهش شدیدی را نشان می دهد. دیگر بازارهای آسیایی نیز با کاهش ارزش سهام روبه رو شدند. واسطه گران نسبت به تحولات اقتصادی اروپا پس از همه پرسی برکسیت ابراز نگرانی کرده اند.

نگرانی پیرامون اقتصاد جهانی روز سه شنبه به بازار سهام والاستریت نیز سرایت کرد. این بیم تنها به پیامدهای برکسیت خلاصه نمی شود، بلکه کاهش بهای نفت را نیز در بر می گیرد.

»

نامنی اقتصادی

مارک کارنی، رئیس بانک مرکزی بریتانیا پیامدهای جدی برکسیت بر اقتصاد این کشور را پیش‌بینی کرده و هشدار داده بود که پادشاهی متحد بریتانیا وارد مرحله‌ای از نامنی اقتصادی خواهد شد. بریتانیا برای در امان ماندن اقتصاد جهانی از وخیم‌تر شدن وضعیت، قوانین سرمایه‌گذاری بانکی را بی‌درنگ تسهیل کرد. بانک‌ها دیگر نیازی به اندوخته پولی برای روزهای سخت ندارند. این که مازاد سرمایه اضطراری تا جون ۲۰۱۷ به تعویق انداخته شده است به این معنا نیست که بانک‌ها موقعیت بهتری برای پرداخت سود بیشتر دارند. با این اقدام در درجه اول وام‌دهی به شرکت‌ها و اشخاص حقیقی تسهیل می‌شود. کارنی خاطر نشان می‌کند: «در مواقع اضطراری نقدینگی کافی در اختیار قرار خواهد گرفت.»

نگرانی و کنترل

بانک مرکزی اروپا و دیگر بانک‌های مرکزی به منظور جلوگیری از بازگشت بحران‌های مالی پس از خروج بریتانیا، بخش‌های تجاری مؤسسات مالی را مورد بررسی قرار داده‌اند. کارشناسان بانک مرکزی بریتانیا و امریکا و نیز بانک مرکزی اروپا به طور تقریباً

هم‌زمان اقدام به ارائه تصویری جامع از فعالیت‌های بازار کردند تا آشفتگی‌های احتمالی را شناسایی کنند.

این نگرانی وجود داشت که موج مخالفت با نتایج رفراندوم برکسیت، پیامدهای مالی حادی به بازارهای مالی تحمیل کند. موسسه پژوهشی YouGov و مرکز پژوهش‌های اقتصادی و تجاری در یک بررسی به این نتیجه دست یافتند که ۴۹ درصد شرکت‌ها اوضاع اقتصادی عمومی را طی ۱۲ ماه آینده ناگوار پیش‌بینی کرده‌اند. این در حالی است که پیش از همه‌پرسی، تنها ۲۵ درصد بر این عقیده بودند.

دوپچه وله

اروپایی‌تولنه: له و تن مخکې له بریتانیا سره سوداگریزې خبرې نه کوو ۱۱ چنگاښ ۱۳۹۵

د اروپایی‌تولنې د سوداگریزو خبرو مشرې ویلي، د بریتانیا له بشپړې وتنې مخکې به له دغه هېواد سره سوداگریزې خبرې ونه کړي. انا سیسیلیا ملمسترون ویلي، له اروپایی‌تولنې تر وتلو وروسته به بریتانیا له یورو سیمې سره په سوداگریزو خبرو کې درېیم هېواد ګډل کوي.

”په حقیقت کې به مونږ دوه جلا خبرې ولرو؛ لومړۍ خبرې چې له ټولنې د وتلو

لپاره ضروري دي او بیا له وتلو وروسته خبرې، هغه خبرې چې له اروپایی‌تولنې سره د دغه هېواد د نوې سوداګرۍ د څرنگوالي لپاره لازمي دي.”

”هغه ټولپوښتنه چې مونږ پام ورته وکړ او پایلو ته یې هم درناوی لرو؛ له قانوني اړخه د اروپایی‌تولنې لپاره هېڅ مشروعیت نه لري. د وتلو بهیر له هغې شپې پیلېږي چې لومړی وزیر رسماً له اتحادیې د خپل هېواد و تلو اعلان وکړي؛ دا هغه ګام دی چې د بریتانیا راتلونکې لومړی وزیر به یې پورته کوي.”

د اغلې ملمسترون په وینا، له اروپایی‌تولنې د بریتانیا له وتلو وروسته به له دغه هېواد سره د سوداګرۍ نړیوال سازمان د ګټو پربنسټ سوداګریزې خبرې کېږي.

د اروپایی‌تولنې د سوداګریزو خبرو مشرې دا هم ویلي چې ”دا بهیر به د اروپایی‌تولنې هېوادونو ته یو ګوزار وي، خو بله چاره نه شته او د ټولپوښتنې پایلې هم روښانه دي. زه خواشینې یم چې د ازاد تجارت د یوه دودیز ملاتړي هېواد په توګه بریتانیا اوس اروپایی‌تولنه پرېږدي.” □

بي بي سي

بانکوت های مندرس جمع آوری شده در کابل حریق گردید

بانک و بانک های خصوصی ایجاد نموده تا هموطنان ما از حین داد و ستد از رهگذر و موجودیت پول های کهنه و فرسوده در معاملات تجارتي و یومیة خویش دچار مشکل نگردند. بانک ها پول ها مندرس را جمع آوری و این بانکوت ها از طریق د افغانستان بانک در زون های مربوطه حریق و از جریان اقتصادی خارج می گردند.

باید علاوه نمود که در هر دو پروسه حریق جمعاً مبلغ ۷۳۲۰۵۰۰۰۰ افغانی از انواعیه های ۱، ۲، ۵، ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۵۰۰ و ۱۰۰۰ افغانیگی در حضور داشت هیئت موظف حریق گردید.

گزارش: زیرک ملیا

د افغانستان بانک بتاريخ های ۱۳ و ۲۰ اسد ۱۳۹۵ به سلسله جمع آوری و حریق پول های مندرس بمنظور خارج ساختن بانکوت های کهنه از جریان اقتصادی، این بار نیز پول های مندرس را با حضور داشت نمایندگان محترم شورای ملی (ولسی جرگه و مشرانو جرگه) و وزارت مالیه، وزارت عدلیه، کارمندان د افغانستان بانک تحت ریاست محترم محمد قسیم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک، در ساحه ده سبز شهر کابل حریق نمود.

د افغانستان بانک برای سهولت در معاملات پولی هموطنان غرفه های جمعآوری پول مندرس را در مرکز و ولایات از طریق نمایندگی های این

مختصری در مورد بیکاری و اثرات اجتماعی آن

انواع بیکاری:

بیکاری ساختاری: این نوع بیکاری ناشی از رشد و توسعه برخی از فعالیت های فعلی در اقتصاد است که در کیفیت انتخاب مهارت ها تأثیر گذار می باشد.

بیکاری اصطکاکی: این نوع بیکاری ناشی از تغییرات کوتاه مدت در اقتصاد ملی و به طور معمول در اقتصادهای پویا اتفاق می افتد.

بیکاری منطقه ای: در این نوع بیکاری وضعیت اقتصادی در برخی از صنایع و قلمروها رو به وخامت است و در آنجا مردم بیکار می مانند.

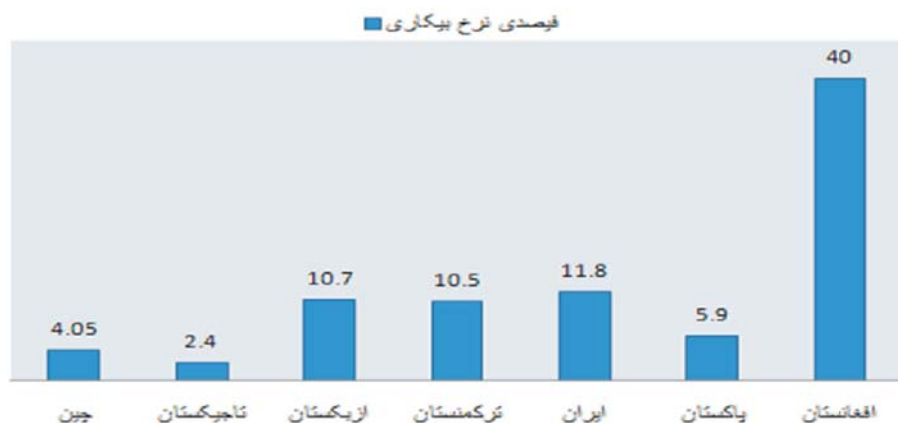
بیکاری فصلی یا موسومی: برخی از فعالیت های اقتصادی که در طبیعت فصلی هستند، در بیکاری اثر می گذارند. مانند زراعت در فصل های مختلف، ساخت و ساز، امور سیاحت و غیره

• اگر به دنبال یافتن کار باشد، اما هیچ کاری نیابد

در این اواخر به افرادی که تحصیلات شان را به پایان رسانده اند، اما به دلیل نداشتن مهارت های لازم و عدم تجربه ی کافی فرصت های کاری را ندارند، نیز بیکار اطلاق می نمایند.

اخیراً سازمان جهانی کار از وضعیت بیکاری در افغانستان گزارشی را نشر کرده است که بیش از ۸۰۰ هزار نفر در کشور بیکار اند. این امر با توجه به مراکز روستایی و شهری، جنسیت، نوع آموزش و سطح درس در انواع مکان ها متفاوت می باشد.

جدول ذیل نشان دهنده فیصدی نرخ بیکاری افغانستان با کشور های همسایه است که در میان آن بلندترین فیصدی بیکاری را افغانستان دارا می باشد که باید به آن رسیده گی شود.

کلمه بیکار را می توان به مجموع افراد یک جامعه که دارای کار نیستند، اطلاق نمود. بیکاری وضعیتی را گویند که در آن تعدادی از افراد به کار اشتغال نداشته باشند و یا نتوانند در سطح دستمزدهای واقعی موجود، کاری پیدا کنند. بنابر تعریف دفتر بین المللی کار، تمام افرادی که در یک روز مشخص در جستجوی کار اند، ولی با وجود توان کاری، موفق به کسب کار نمی شوند، بیکار به حساب می آیند. به عباره دیگر بیکار کسی است که در جستجوی کار است و در فن و پیشه ئی که دارد کاری را پیدا نمیکند که مزد عادی را به دست آورد.

از جانب دیگر اصطلاح بیکاری را می توان در مورد یک صنعت یا یک ماشین و یا هم در مورد یک کارگر به کار برد، اما در زبان محاوره بیکاری به معنی توقف اجباری کار توسط کارگران است، چه به جهت پیدا نکردن کار و چه به دلیل اخراج آنها از محل کار قبلی باشد.

یک سلسله شروطی وجود دارد که با مشاهده آنها در یک فرد می توان به او بیکار گفت از جمله:

• اگر یک فرد توانایی انجام کار را داشته باشد

عمده ترین پیامدهای بیکاری:

احساس بی‌ارزشی به شخص بیکار: بیکاری که از لحاظ فراهم نشدن زمینه کار و یا بخاطر عدم تلاش خود فرد باشد، در هر دو صورت باعث می‌گردد تا فرد مورد سرزنش اطرافیان به خصوص فامیل قرار گیرد.

فقر و تنگدستی و مشکلات خانوادگی: فقر و تنگدستی؛ محرومیت از رفاه و آسایش مادی است. بیکاری سبب می‌گردد که فرد و خانواده از وسایل مورد نیاز و رفاه و آسایش زندگی محروم گردیده و سرانجام سبب متزلزل شدن آرامش روانی خانواده‌ها می‌گردد. بسا

مالی

سطح کیفیت درسی و آموزشی

زشت و ناپسند بودن برخی از کارهای

دستی

عدم ارتباط مراکز آموزشی با برخی

الزامات بازار کار

انصراف دولت از برخی خدمات کارگران

و خصوصی سازی

اختلال در ساختار اقتصاد ملی کشور

برتری جنسی و قومی در برخی مکان‌ها

بین افراد گوناگون

رشد جمعیت بیش از تولید داخلی

کار و تجارت خارج از کشور

نبود امنیت

بیکاری از درک فقر: افرادی که پول لازم

برای سرمایه گذاری ندارند، با این نوع

بیکاری روبرو اند.

بیکاری آشکار: این نوع بیکاری به این

معنی است که افراد نمی‌توانند کار

متناسب با شرایط تحصیل و تخصص خود

را پیدا کنند.

بیکاری مخفی: انتخاب ضعیف افراد برای

مشاغلی که فایده و سودی برایشان ندارد

که این نوع بیکاری را رفتاری نیز نام می

گیرند.

عوامل بیکاری:

مهاجرت از روستاها به شهرها

نواقص در تولید و توسعه و عدم سرمایه

خدمات کاریابی در کشور های پیشرفته:

تعدادی از کشورها برای رهایی از معضله بیکاری خدمات کاریابی را روی دست گرفته اند که به شکل فشرده روی این موضوع اشاره می‌نمایم. این خدمات در کشورهای چون امریکا، جاپان و کوریایی جنوبی و... به ملاحظه می‌رسد و عبارتند از:

خدمات مشاوره ای: در کشورهای مورد مطالعه مراکز کاریابی، خدمات مشاوره ای در زمینه هایی مانند مدیریت و امور مالی و فعالیت های تجاری را ارائه می کنند و مصارف خدمات از سوی دولت پرداخت می شود.

تکنالوژی: در کشور های مورد مطالعه مراکز مسئول کاریابی بر کاربرد تکنالوژی و کاربری آن تأکید دارند و به شیوه های گوناگون مانند اعطای قرضه برای خرید ماشین آلات نو میکوشند تا این هدف تحقق یابد.

حمایت های اطلاعاتی: علاوه بر خدمات مشاوره ای حمایت های اطلاع رسانی برای فعالیت های کوچک نیز متداول است که این اطلاع رسانی شامل مواردی همچون وضعیت تجارتي مدیریت و فنی میشود.

پیوندهای درون بخشی: از اساسی ترین پایه های توسعه، ایجاد و تقویت رابطه میان تولید کنندگان مد نظر گرفته

قمار، اعتیاد و کارهای خلاف دیگر... است.

عقب ماندگی کشور از نظر اقتصادی: بیکاری؛ یکی از عوامل عقب ماندگی کشور و جامعه؛ در میان کشورهای جهان است. تعدادی از ملت ها که بطور اوسط کار در میان آن ها به ساعت ها می رسد و بدین سبب از نظر اقتصادی به رتبه های بالایی رسیده و به پیشرفت های چشم گیری نایل شده اند تا جایی که مورد تحسین و حسرت و حسادت کشورهای دیگر حتی ابر قدرت ها واقع گردیده اند، در حالی که شاید از کشورهای دیگر این میزان به دقایقی چند، بیش تر نرسد؛ این موضوع باعث شده تا در زمره کشورهای عقب مانده و توسعه نیافته و یا در حال رشد باقی بمانند و نتوانند لذت رشد و پیشرفت و استقلال اقتصادی را درک نمایند.

فقدان فرصت های شغلی مناسب برای قشر تحصیل کرده و نخبگان یک کشور موجب بروز معضل فرار مغز ها از کشور می شود و سالانه هزاران نفر از متخصصان و تحصیل کرده ها کشور را ترک می کنند. بلند رفتن سن ازدواج و افزایش آمار طلاق همچنان خشونت های خانوادگی در کشور.

افزایش تکالیف روانی

افزایش ناامنی

اوقات محرومیت فرزندان را از زمینه و فرصت های تحصیلی و دیگر مزایای زندگی اجتماعی به همراه دارد. خانواده ها و فرزندان شان اوضاع زندگی خود را با وضعیت زندگی دیگران مخصوصاً خانواده هایی که از نظر اقتصادی در وضع خوبی قرار دارند، مقایسه نموده و از زندگی خود اظهار نارضایتی می کنند و در بعضی اوقات ممکن منجر به برهم خوردن یا فروپاشی نظام خانواده شان شود.

جرم و جنایت: بیکاری سبب میگردد تا بعضی ها برای تأمین زندگی خود به کارهای خلاف رو آورند. تحقیقات نشان داده است که بیش از نصف افرادی که با جرایم سروکار دارند، افراد بیکار بوده اند و یا حد اکثر عمر خود را بصورت فصلی کار کرده و به شکل مرتب تغییر شغل داده اند.

روی آوردن به مواد مخدر: برخی پژوهشگران دریافته اند که رابطه مستقیمی بین اعتیاد به تریاک و وضع اجتماعی وجود دارد، به شیوه ای که پیامد های بزرگ اعتیاد و همه گیر شدن آن اغلب در مناطقی روی می دهد که میزان بیکاری و جنایت بالا است یا وضع منطقه و منازل، رضایت بخش نیست. وقتی برای افراد مخصوصاً جوانان شغل مناسب و برنامه کاری نباشد، گرد هم جمع می شوند و حاصل چنین مجموعه ای آلوده شدن به

می شود.

ظرفیت سازی علمی: در راستای

تقویت تکنالوژیک و حمایت های اطلاع رسانی تلاش شده است تا میان تشبثات کوچک از یک سو و مراکز علمی و فنی از سوی دیگر رابطه برقرار شود.

اعطای قرضه: یکی از بارز ترین اقدامات، کمک به تشبثات کوچک برای دستیابی به سرمایه مالی است که باید از این طریق آنها را تقویت بخشید.

آموزش: آموزش کارایی، سیاستی است که بطور مستقیم به کمیت و کیفیت عرضه کار یابی در یک جامعه اثر می گذارد.

پیشنهاد ها:

توسعه و افزایش ساخت منازل رهایشی سبب ایجاد مشاغل متنوع میگردد و هرگاه این موضوع مورد توجه بیشتر قرار گیرد، نه تنها نیاز اصلی مردم که همانا سرپناه است، تأمین می گردد، بلکه از جانب دیگر سبب ایجاد مشاغل متعدد شده و همچنین کارگاه ها و کارخانه های کوچک و بزرگ می توانند از آن بهره گیرند.

توسعه توریسم و سیاحت نیز سبب فراهم سازی زمینه و فرصت های کاری می شود. با توجه به اینکه افغانستان جاذبه های سیاحتی و از مکان توریستی فراوان برخوردار است، هرگاه به این بخش توجه بیشتر و لازم صورت گیرد؛ سبب ایجاد شغل های جدید در جامعه می گردد.

توسعه فعالیت های عمرانی و باز سازی در کشور چون سرک ها، بند های آب، خطوط آن و ... نیز سبب ایجاد کار شده می تواند.

جلوگیری از قاچاق سنگ های قیمتی و استخراج غیر قانونی آن و برعکس حمایت از شرکت های مشروع و استخراج آن توسط آنها سبب ایجاد فرصت های اشتغالزایی می گردد.

حمایت از جوانان کشور و بکار گیری از استعداد آنها در زمینه های مختلف اعم از علمی و هنری باعث می شود آنها به خود باوری رسیده و بخش عمده ای از نیروی جوان و فعال از بیکاری رهایی یابند.

صلح و امنیت سبب افزایش سرمایه گذاری ها گردیده و فرصت های شغلی به مردم مساعد می گردد.

طرح و برنامه مناسب ارگان های زیربند دولتی جهت اشتغال زایی در داخل و خارج کشور.

آموزش کارگران بشکل فنی و مسلکی در بخش های مختلف صنعت، زراعت، تکنالوژی معادن و غیره.

اعزام کارگران از طریق مراجع زیربند بشکل قانونی به خارج از کشور رسیدگی به مشکلات صحتی کارگران و جلوگیری از کارهای طاقت فرسا و شاقه از جانب مسئولان زیربند.

نتیجه گیری:

جنگ های داخلی در کشور از بین رفتن

اکثریت سکتور های تولیدی را به همراه داشت و همچنان باعث مهاجرت تعدادی زیادی از هموطنان ما گردیده که متأسفانه روند مهاجرت ادامه دارد. وضعیت بیکاری در کشور نگران کننده است و کارگران با مشکلات زیادی مواجه اند و زمینه کار و اشتغال مساعد نیست، مخصوصاً جوانان قربانی اصلی این معضله هستند. اکثریت آنان بطور قاچاق و غیر قانونی جهت دریافت کار به خارج از کشور سفر می نمایند، و با دشواری های زیادی و حتی به خطر مرگ روبرو می شوند. فقر، از میان رفتن انگیزه کار، ناتوانی مخارج تحصیل، خطر استهلاک مهارت ها، بیماری های روانی و گرایش به سمت انحرافات اجتماعی و اخلاقی بسیاری از افراد بیکار را تهدید می کند و این پدیده پیکر یک جامعه را شدیداً تحت تأثیر قرار میدهد که باید با آن مبارزه جدی گردد تا مردم کشور در یک فضای امن زمینه و فرصت را یابند و در بهبود هر چه بیشتر اقتصاد کشور سهم فعال خود را ایفاء نمایند.

منابع

<http://www.wikiporsesh.ir>

<http://atiekar.ir>

<http://cstland.com>

<http://tkg.af/dari>

د ځمکنی ترانسپورت

اقتصادي اهميت

عبدالله بيدار

د ناظر کُل د ادارې داخلي آډيټور

حد پورې په هېواد کې موجود وسایل طبيعي او غير طبيعي منابع د کار وسایل او معدنيات په کار واچول شى او له هغو څخه په اعظمى ډول د اقتصاد د قوانينو سم ګټه واخيستل شي.

مناقلات (ترانسپورت) د ملي اقتصاد يو عمده برخه جوړوى او د ملي اقتصاد د

لاسته راوړلو په لټه کې شو چې د توليد لپاره ضرورى توليدى عوامل په طبيعت کې په پراگنده ډول پراته دې. او د دې عواملو سره يو ځاى کولو لپاره يو لړ هلو ځلو ته ضرورت دې چې په دې لړ کې انسانان مجبور دې تر څو له يوې سيمې څخه بلې سيمې ته په حرکت کې شي.

څرنگه چې په ملي اقتصاد کې د هېواد په سطحه اقتصادى مسائل په ټوليزه ډول خپرل کيږي او د بنسټيز هدف په ډول د هېواد په کچه د عوايدو د زياتوالي او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړوالي هڅه کيږي. د دې موخه د ترلاسه کولو لپاره د ملي اقتصاد د هستې په چاپيره مختلف سکتورونه فعاليت کوي د ملي اقتصاد په کچه تل کوښښ کيږي چې تر ممکنه

څرنگه چې انسان يو اجتماعى مخلوق دى او هيڅکله خپل اړتياوې پخپله په انفرادي ډول نشي پوره کولای په همدې اساس دې ته اړتيا پيدا کيږي، تر څو د نورو انسانانو سره اړيکې پيدا کړي، د همدغه ضرورت له امله د بشر اړيکې نه يوازې د بشر سره بلکې په طبيعت کې د ټولو موجودو منابعو او امکاناتو سره اړينې بريښي.

د کائناتو طبيعي جوړښت په خپله د دې تقاضا کوي چې انسانان د خپلو اړتياوو د رفع کولو لپاره له يوې سيمې څخه بلې سيمې ته په حرکت او د اجناسو په انتقالاتو يې لاس پورې کړي. ځکه بشر د خپلو ضرورتونو د پوره کولو په خاطر د ځان لپاره د اړينو (توليد شوو) توکو د

نورو سکتورونو سره نیغ په نیغه اړیکې لري چې دغه اړیکې کولی شو د ښه وضاحت لپاره په لاندې شکل کې وښایو.

د پورتنۍ شکل له مخې معلومیری چې مناقلات (ترانسپورت) د ملی اقتصاد یو مهم سکتور دی او ملی اقتصاد کې ډیر اهمیت لري. ترانسپورت د یو هیواد په پرمختګ کې مهم رول لري چې د نورو سکتورونو تر څنګ باید دغه سکتور ته هم جدې پاملرنه وشي خصوصاً د ځمکنۍ

ترانسپورت په برخه کې ځکه چې دغه ترانسپورت د یو هیواد په اجتماعی او اقتصادی پرمختګ کې مهم رول لوبوی. څرنګه چې پوهیږو افغانستان په وچه کې راګیر هیواد دي، نو د سوداګرۍ د پرمختګ لپاره باید د ځمکنۍ ترانسپورت څخه ګټه واخلي او دولت باید د ځمکنۍ ترانسپورت په برابرولو کې هر اړخیزه آسانتیاوې د هیواد په کچه برابر کړي، تر څو نه یوازې په اجتماعی ژوند کې بلکې په اقتصادی ډګر کې هم هیواد پرمختګ وکړي چی دی موخې لپاره

دولت په پراخه توګه سپړکونه او د ریل پټلۍ جوړې کړي، دولتي او خصوصي سکتورونه باید دې ته وهڅول شي چې په هیواد کې د ترانسپورت سکتور کې پانګه اچونه وکړي. دولت د نوې تکنالوژۍ د پرمختګ په اساس باید په هیواد کې داسې چټګ ځمکنۍ ترانسپورتونه رامنځته کړي چې د وګړو، مالونو او توکو د لازمو آسانتیاوو درلودونکی وي.

د ایزی جټ (EasyJet) هوايي شرکت د هوسا الوتنې پیل

د EasyJet هوايي شرکت لپاره چې د بریتانیې د بودجې مهمه سرچینه ده، د پور پانو خبرول خورا مهم دي، خو د الوتنې له رهن پرته مالي منابع متنوع کړي، خو د ۲۰۱۶ کال په لومړیو کې دې بازارونو نا متوازنه بهیر تجربه کړی دی. جوان هارت (Joanne Hart) په دې اړه چې څنګه یو شرکت د پور د پانګې په بازارونو کې برخه اخلي، څېړنه کوي.

د ایزی جټ (EasyJet) هوايي شرکت په اروپا کې د کم لګښته الوتنو په درلودلو سره یو مخکښه شرکت دی چې په ګرځندوی صنعت کې یو پېژندل شوی موډل (brands) هم ګڼل کیږي. همدا ډول په دې وروستیو کلونو کې دا هوايي شرکت د ونډې په بازار کې د شاوخوا ۶ میلیارد بونډ (۷.۷۵ میلیارد یورو) پانګونې (capitalisation) په درلودلو سره په یو بریالي شرکت بدل شوی دی. که څه هم دا سوداګري یوازې ۲۰ کاله عمر لري او په تېرو دوو لسیزو کې دغه الوتکې په رهنی معاملو باندې تکیه کړې ده، خو د پراختیا لپاره پانګونې زیاتې کړي.

مایک هرست (Mike Hirst) د ګروپ خزاندار د ایزی جټ (EasyJet) هوايي شرکت په اړه په خپلو خبرو کې وایي:

دې شرکت په تیر وخت کې ښه خدمتونه ترسره کړي، خو دا هم څرګنده وه چې دا شرکت هغه مهال د سفرونو د درلودلو ترڅنګ د ودې او بلوغ په حال کې ؤ او د مالي منابعو متنوع کولو لپاره یې کافي وخت درلوده.

ښاغلي هرست (Hirst) په ۲۰۱۴ زیږدیز کال کې له ایزی جټ (EasyJet) هوايي شرکت سره یو ځای شو او د دې ډلې د مالی تمویل په اړه یې په هر اړخیزه شننه کار پیل کړ. هغه وایي: "له دې شننې څخه په ډاګه شوه چې په رهنی الوتکو باندې د اتکاء او نا تأمین شویو مرستو ته د لاسرسی د کمیدو لپاره د پور د پانګې بازارونو ته لاسرسی یو ښه فرصت ګڼل کیږي."

د ایزی جټ د درجه بندۍ اغیزې په لومړي قدم کې دې شرکت د ۱۲ ارتباطي بانکونو یوه ډله جوړه کړه او د نوي کیدو وړ کريدت اسانتیاوې یې صادر کړې. د بنسټیزو پانګه اچوونکو د لواتیا د راجبولو او د مناسبې بېي د ترلاسه کولو لپاره د ایزی جټ (easyJet) هوايي شرکت د ۲۰۱۵ کال په لومړیو کې اعتباري درجه بندۍ ته اړتیا درلودله، نو له همدې امله ښاغلي هرست (Hirst) په

محرمه توګه درجه ټاکوونکو مؤسسو/ ادارو ته مخه وکړه. په اوړي کې Moody's او Standard and Poor's مؤسسو د easyJet هوايي شرکت ته د Baa1 / BBB + درجه وټاکله او همدا چې دې شرکت ته درجه ورکړل شوه نو د پور پانو بازار د پراختیا لپاره لاره هواره شوه.

د کريدت د درجه بندۍ پایلې زمونږ لپاره په ټولیزه توګه مثبتې وې چې د easyJet هوايي شرکت د کريدت پیاوړتیا ښکاره کوي. د مالي سرچینو د متنوع کولو لپاره د پور پانو (band) بازارونو ته لاسرسی یو استراتیژیک اقدام ؤ. همدا ډول ښاغلی هرست (Hirst) وایي: "مونږ هوډ لرو چې پور پانې بیا صادر کړو او همدا ډول د اوسني بازار له شرایطو سره سم پرمخ ولاړ شو."

د راتلونکو څو میاشتو اجنډا دقیقه پلان جوړونه رانغاړي چې یوه مهمه برخه یې د سر لارو (bookrunners) ټاکل دي. "مونږ ډېر غښتلی بهیر په لاره اچولی. ما د خپلو ټولو بانکونو د سنډیکا له برخو (syndicate desks) سره چې د پور پانګې په بازارونو کې د معاملو څخه د ملاتړ وړتیا یې درلوده، مرکه کړې ده. زه

غواړم د دوي واقعي لید لوری معلوم کړم چې دوي زمونږ د کریډېټ په پرمختګ باور لري او دا چې هغه په قانع کوونکي ډول پلورلی شي.

ښاغلي هرست وايي "همدا ډول مونږ تصمیم نه درلوده چې دا پور پانې په یورو یا پونډه صادر کړو نو ځکه مونږ د سنډیکا یوې ډلې ته اړتیا درلوده چې مونږ ته یوه لاره وښايي." همدا ډول هغه زیاتوي "مونږ په بنسټیزه توګه یو داسې ډله (ټیم) غوښتله چې داسې بېې وړاندې کړي چې ډېره ګټه ولري."

دا ډله د امریکا د مريل لينچ بانک (America Merrill Lynch)، بارکلیز (Barclays) بانک او Société Générale له بانک څخه جوړه شوې ده. له یو ځای کیدو سره سم دوي د یورو د منځنۍ مودې نوټ (EMTN) د پروګرام لپاره د اسنادو پر ټولولو باندې کار پیل کړ او په دې بې غور وکړ چې کله د ایزی جټ easyJet هوايي شرکت د پور پانې (bond) کار پیل کړي. دې بهیر څو میاشتې ونيولې او د ۲۰۱۵ میلادي کال تر څلورمې ربعې پورې یې دوام وموند.

ښاغلی هرست وايي "مونږ پریکړه وکړه چې د ۲۰۱۵ کال پای د پور د بازارونو په اړه د خبرو کولو مناسب وخت نه دی نو ځکه مونږ خپل (EMTN) پروګرام پیل او خپله اعتباري (کریډېټ) درجه

بندي مو د جنورۍ د میاشتې په ۷ نېټه باندې اعلان کړه. مونږ غوښتل چې د پورونو بالقوه پانګه اچوونکي راجلب کړو او په دې برخه کې خوځښت رامنځ ته کړو او د همدې لپاره د کال پیل د دې معاملې د اعلان لپاره مناسب وخت ؤ. "همدا ډول تر دې وروسته اونۍ کې د ایزی جټ (easyJet) هوايي شرکت په عامه ځایونو کې خپله سترې کوونکې ګرځیدنه پیل کړه چې د لندن، ډین بورګ، امستردام، پاریس، مونیخ او فرانکفورټ په ښارونو کې یې شاوخوا ۹۰ تنه پانګه اچوونکو سره لیدنې وکړې. همدا ډول ښاغلی هرست زیاتوي "مونږ د ګرځندوی سفرونو پر مهال د پانګوالو له تود هرکلي سره مخ شو. هغه مهال بازارونو اوښتونکی حالت درلوده نو له همدې امله د نویو پور پانې صادرونې کمې وې چې دې وضعیت پانګوال د دې جوګه کړه چې مونږ وپيژني او خپله اعتباري شننه ترسره کړي."

مناسبه مهال ویش

یوه مهمه موضوع چې پانګوالو ته یې اندېښنې پیدا کړې وې هغه د ایزی جټ (easyJet) هوايي شرکت د کم وزنه الوتکو شمېر ؤ چې د ۲۰۱۵ کال د سپټمبر د میاشتې په پای کې ۱۱۴ ته رسېږي. حال دا چې یاد شرکت په ټولیزه توګه ۲۴۱ الوتکې لري. همدا ډول ښاغلی هرست زیاتوي چې "زمونږه ستراتیژي په بېلانس شپټ کې د نویو کم

وزنه الوتکو زیاتوالی دی چې دا کار ناخوندي پانګوالو ته ډاډ ورکوي. دوی همدا ډول زمونږ د خوندي ساتنې پالیسیو او زمونږ د سیالانو ترمنځ د پام وړ توپیرونو (differentiators) ته لیواله ؤ."

همدا ډول د پانګه والو پوښتنو ته د قناعت وړ ځوابونو په ورکولو سره له دې ډلې څخه تمه کیده چې خپلې چارې تیزې کړي، خو بازارونو د کال په پیل کې نورمال وضعیت نه درلوده. همدا ډول ښاغلي هرست زیاتوي چې "په بازار کې سیالیت (نقدینه ګي) ځکه شتون درلوده چې د جنورۍ په میاشت کې یوه معامله ترسره شي، خو دا سیالیت د منلو وړ بیه کې نه ؤ چې دې کار ډېرې حوصلې ته اړتیا درلوده. مونږ له سنډیکا سره ورځنۍ ټلیفوني اړیکې درلودې، خو مونږ غوښتل چې د شرایطو تر ښه کیدو پورې صبر وکړو."

د فبرورۍ د میاشتې په ۱ نېټه مو له سنډیکا (syndicate) سره لیدنه ډېره هیله مند کوونکې وه، د شپې بازارونه ارامه ؤ او د ایزی جټ هوايي شرکت د فبرورۍ په ۲ نېټه د ۵۰۰ میلیونه یورو په ارزښت د ۲۰۲۳ کال له سر رسید سره د خپل لومړني اټکل ته ورسید.

منبع: The Banker/ April 2016

اطلاعیه د افغانستان بانک!

مطابق ماده سی و سوم قانون د افغانستان بانک پول رایج و واحد پولی افغانستان افغانی است، بناً از عموم افغانها، دواير و مؤسسات دولتی و خصوصی آرزومندیم تا در قرار داد ها و سایر معاملات و داد و ستد های اقتصادی، پول افغانی را ترجیح دهند، چون افغانی از با ثبات ترین پول های منطقه بوده که در ثبات برنامه ریزی های اقتصادی تان مشمر واقع می شود.

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال دهم، شماره ۱۱۰، اسد ۱۳۹۵

ټولې دولتي او خصوصي ادارې او مؤسسې مکلفې دي خو په اقتصادي راکړو او ورکړو کې له افغانیو کار واخلې.